

"Maatteessüf, büyüklerdeki meziyet, sebab-i tevâzu iken, vâsıta-i tahakküm oluyor; avamdaki zayıf bir damar, câlib-i şefkat iken, vesile-i esâret oluyor." İzah eder misiniz?

"Sual: Demek 'büyük' o değil ki, kılıncı keskin olsun, milleti kendine fedâ etsin; belki odur ki, aklı keskin olsun, kalbi millet için fedâkâr olsun."

"Cevap: Hâ, şimdi bir ışık buldunuz. Elbette bir doğru şeyhin müridleri, yahut eski âdil beylerin mensuplarıyla, müstebit bir ağa hizmetkârlarının cihet-i irtibatta farklarını bulursunuz."

"Maatteessüf, büyüklerdeki meziyet, sebab-i tevâzu iken, vâsıta-i tahakküm oluyor; avamdaki zayıf bir damar, câlib-i şefkat iken, vesile-i esâret oluyor."(1)

Büyük ve faziletli insan olmanın ölçüsü, yüksek meziyetlerini insanları baskı altına almada kullanmak şeklinde değil, insanlara karşı mütevazı ve hizmetkâr olmakta kullanmaktır. Ama şefkati az ve nefsine mağlup yüksek meziyet sahibi insanlarda bencillik çok ileri gittiği için, bunlar mütevazı ve hadim olmak yerine, zayıf insanları sömürmek ve baskı altına almayı seçiyorlar.

Yüksek meziyetli, fakat merhametsiz insanların, alt tabakadaki insanların zayıflıklarına karşı şefkat etmeleri gerektirirken, maalesef bu zayıflıklardan faydalanarak onları köleleştirmede, ezmek ve sömürmede bir fırsat olarak değerlendiriyorlar.

İşte insanlığı hakiki insanlık mertebesine ulaştırmaya vesile olan İslam dini, kuvvetli olanları zayıflara merhamet etmeleri hususunda davet etmektedir. Onlara iyilik ve yardım etmeyi de İlahi rızaya vesile olarak göstermektedir. İlahi rızaya ermeyi de dünyada ruhî ve kalbî zenginliğe ulaşmaya ahirette de ebedi cennet ve saadete vesile olmaya asıl sebep göstermektedir.

(1) bk. [Münazarat, Sualler ve Cevaplar](#).